

זה הדדן

زوهدېښ ZO HADEREKH

גיליון 23, 12 ביוני 2019

מורצע בלי שק

דבריו של שגריר ארה"ב בישראל מוכיחים כי "עסקת המאה" של ממשל טראמפ היא המשך הכיבוש באמצעים אחרים

מבהירים מה פשר המדיניות של הנשיא טראמפ: אין משפט וחוק בינלאומיים ואין החלטות או"ם; רק האימפריה האמריקאית קובעת מה מותר ומה אסור. אך ממשלת ישראל וממשל ארה"ב ייכשלו בהסתרת האמת: הגדה המערבית, רצועת עזה וירושלים המזרחית הם שטחים פלסטיניים כבושים שישוחררו ויוחזרו כחוק לבעליהם במסגרת הסכם שלום צודק".

מתנועת "שלום עכשיו", שראשיה פיללו משך שנים להתערבות ארה"ב לשם כינון הסדר עם הפלסטינים, נמסר בתגובה: "השגריר פרידמן הוא סוס טרויאני בשליחות הימין המתנחלי, המחבל באינטרסים של ישראל ובסיוכו לשלום. עם ידידים כאלה, מי צריך אויבים? כל בר דעת מבין שסיפוח הגדה יוביל את האזור לאסון. את המחיר ישלמו תושבי האזור, ולא פרידמן או טראמפ. על הנשיא האמריקאי, אם בכוונתו לשמש מתווך הוגן, להורות לפרידמן

לארוז את חפציו עוד הערב". באותו ריאיון, בהתייחסו ל"עסקת המאה", אמר פרידמן כי היא נועדה לשפר את איכות חייהם של הפלסטינים, אם כי אינו סבור שזו תוביל במהרה ל"פתרון קבע לסכסוך".

עוד הוא טען, כי ההנהגה הפלסטינית נוהגת "לא בחוכמה" משום שהיא מפעילה "לחץ עצום" על אנשי עסקים כדי להניא אותם מלהשתתף בוועידה הכלכלית שתיערך בבחריין החודש.

מדבריו של פרידמן אפשר להבין בבירור כבר עתה: "עסקת המאה" אינה עוסקת בפתרונות של שלום, כי אם בסיפוח השטחים הכבושים. או כפי שכתבנו: ב"עסקת המאה" ישנו רק מרצע, כלי עבודה המשמש לניקוב חורים.

על דברי שגריר ארה"ב בישראל, דייוויד פרידמן, שהצהיר כי לישראל יש זכות לספח חלק מהגדה המערבית במסגרת "עסקת המאה" של הנשיא טראמפ, אפשר לומר כי "יצא המרצע מהשק". אך מתברר שבכל הקשור ל"עסקת

המאה" – ישנו רק מרצע, ואילו השק כלל אינו קיים.

הנה תזכורת קצרה למי שלא הקשיב לחדשות בסוף השבוע האחרון. בריאיון ל"ניו יורק טיימס" (8.6) אמר פרידמן: "בנסיבות מסוימות, אני חושב שלישראל יש זכות להחזיק בחלק מהגדה המערבית".

דברי פרידמן עוררו גל מחאות בקרב השמאל הישראלי ובקרב הפלסטינים, ומנגד – שתיקה חשודה של נתניהו ושרי ממשלתו.

בעקבות דברי השגריר, מסרה ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש): "הממשל האמריקאי הנוכחי הוא בעל ברית קרוב של הימין בישראל ושל חזון הסיפוח שלו. עסקת המאה מאיימת לרסק את השאיפה למדינה פלסטינית. אסור לתת לתכנית

לעבור". חברת הכנסת הוקיעה את השגריר והוסיפה: "זאת עוד הוכחה להעדפה הפרו-ישראלית של האמריקאים, בזמן שהם מציגים את עצמם כמתווכים. ממשל טראמפ איננו מתווך לגיטימי בסכסוך".

ח"כ איימן עודה (חד"ש) ציין: "דייוויד פרידמן, נשיא קרן ידידי ישיבת בית אל לשעבר ושגריר ארה"ב בהווה, הנה מסר עבור האיש הכתום בחדר הסגלגל: הפתרון היחיד שיבטיח ביטחון וכבוד לישראלים ולפלסטינים הוא סיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית עצמאית בצד מדינת ישראל. סיפוח חד צדדי הוא פשע מלחמה".

ח"כ עופר כסיף (חד"ש) הדגיש: "דברי ההבל של שגריר ארה"ב בישראל בעניין סיפוחם של שטחים כבושים

מכתבים למערכת

ספר לזכרו של פעיל חד"ש נעם קמינר

הצטרפו אלינו ותמכו בהוצאה לאור של האסופה "השמאל העצמאי בישראל 1970-1992, אסופה לזכרו של נעם קמינר". את מאמרי הספר כתבו וערכו עמיתיו של חבר חד"ש הוותיק נעם קמינר במאבקים לשלום ולשינוי חברתי הרבים להם היה שותף. את הספר ערכו ג'ואל בייניץ, עודה בשאראת, אריה דיין, ענת מטר, סמדר נהב, מאיר עמור, כרמל קמינר ומתן קמינר.

ספר זה נוצר מתוך מטרה לתעד, לספר ולחקור את השמאל העצמאי בישראל שעיקר שגשוגו חל בשנות השבעים והשמונים. בתקופה זו, התאפיין השמאל העצמאי בהקמת התארגנויות אד-הוק רבות. חלק גדול מארגונים אלה היו משמאל לשמאל הציוני. ארגונים אלה לא ויתרו על הניסיון לפעול בתוך החברה היהודית-ישראלית ולעשות בה נפשות, הן למען העניין הפלסטיני והן למען סוגיות "פנימיות" כמו זכויות עובדים ונשים והמאבק המזרחי. ארגונים ותנועות אלה שאבו השראה מתנועות השמאל במערב ובעולם השלישי.

זרם זה טרם זכה בתשומת הלב המחקרית שלה זכו "שכניו" האידאולוגיים בשמאל הציוני, במפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) ובמצפן. אנו מבקשים להתחיל במילוי החלל באמצעות מיפוי תיאורי ואנליטי של כמה מהרגעים והתנועות המרכזיים בתוכו. בימים אלו סיימנו לאסוף את מאמרי האסופה וברצוננו בחודשים הקרובים לערוך אותם כדי שנוכל להדפיס את הספר עד חודש אוקטובר השנה.

ניתן לתרום להוצאת הספר בכתובת:

<https://headstart.co.il/project/51479>

ד"ר ישי מנוחין, הוצאת נובמבר

עדויות של משתתף בהפגנת האופוזיציה

בהמשך לדיווח ב"זו הדרך" (29.5) על הפגנת האופוזיציה שנערכה במוצ"ש, 25 במאי, בה נאם ח"כ איימן עודה: עד הרגע האחרון לא ברור היה אם עודה ינאם.

מהתקשורת שמענו על התנגדות חברי הכנסת צבי האוור ויועז הנדל, ממפלגת תל"ם של בוגי יעלון. הם אף החרימו את ההפגנה. כשעודה נאם, עמדתי במרכז קהל שרובו כחול לבן ומיעוטו מרצ. לא שמעתי אפילו קריאה אחת של התנגדות לעודה. שמעתי, לעומת זאת, הרבה קריאות ומחאות כפיים נלהבות של עידוד ותמיכה ביו"ר סיעת חד"ש-תע"ל בכנסת.

לדעתי, מספרם של תומכי תל"ם של הרמטכ"ל לשעבר יעלון היה מועט ביותר. אין שום הוכחה שמצביעיהם היו בקהל. המסקנה – צריך להמשיך בכל הכוח לפעול במסגרת מחנה זה. זו אולי הזדמנות ההיסטורית לחבר בין חד"ש לבין האופוזיציה הנוכחית.

אילו ניתן היה להשיא עצה לח"כ בני גנץ, הייתי מציע לו להחרים את סיעת תל"ם. הוא ירוויח מכך מפגינים רבים אם וכאשר תיערך הפגנה גדולה להגנת הדמוקרטיה, של יהודים וערבים, בכיכר רבין.

מיכה רחמן, ירושלים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או להיכתב דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

הליכודניקים לא נהרו בהמוניהם באוטובוסים

"דומה כי את שיא החוצפה הפוליטית בעת האחרונה (לא כולל נתניהו, השובר שיא חדש מדי שעה) השיג ח"כ משה בוגי יעלון. בנמקו את התנגדותו לשיתוף איימן עודה בעצרת האופוזיציה הוא אמר, שהכללת עודה ברשימת הנואמים גרמה לכך שאנשי ליכוד שהיו בדרך לעצרת הסתובבו ונסעו". וכי מי לא ראה את המוני הליכודניקים שנהרו באוטובוסים לרחבת המוזיאון, עוצרים בחריקת בלמים בשומעם את השם המפורש 'איימן', ונמלטים בצרחות אימה...?"

(ב. מיכאל, "הארץ", 29.5)

תקרית קטנה, אבל ממשיכים לשרת את ארה"ב

"ראש הממשלה בנימין נתניהו אמר ליועצו המיוחד של נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ, ג'ארד קושנר, בהתייחסו לפיזור הכנסת, כי 'הייתה לנו תקרית קטנה אתמול. זה לא יעצור אותנו. נמשיך לעבוד יחד'".

(סוכנות "רויטרס", 30.5)

טראמפ: בחור כארז

"אחרי שנתניהו כשל בהרכבת הממשלה והכנסת הצביעה על פיזורה, נשיא ארה"ב דונלד טראמפ הביע את אכזבתו ואמר: 'חבל שנתניהו לא הצליח להקים ממשלה – הוא בחור נהדר. זה חבל מה שקרה בישראל, נראה היה שנתניהו ניצח', אמר נשיא ארצות הברית. 'הוא בחור מעולה. זה חבל שהם חוזרים לערוך בחירות, זה חבל'".

(ישראל היום, 1.6)

ילדים, תעשו סדר בחדר כי אבא כועס

"נשיא ארה"ב דונלד טראמפ אמר כי ישראל חייבת 'להתעשת ולקחת את עצמה בידים', לאחר שראש הממשלה בנימין נתניהו לא הצליח להרכיב קואליציה חדשה. 'המערכת הפוליטית בישראל שרויה בכאוס מוחלט', אמר הנשיא והוסיף כי הממשל האמריקאי 'אינו מרוצה מכך'. הוא ציין כי העובדה שהתקיימו בחירות ונבחר ראש ממשלה, ולמרות זאת בקרוב ייערכו בחירות חדשות – 'מגוחכת'. 'ביבי נבחר. עכשיו, פתאום, הם יצטרכו לעבור את התהליך שוב בספטמבר? זה מגוחך. אז אנחנו לא מרוצים מזה', אמר.

ביום חמישי אמר טראמפ כי 'זה רע מאוד מה שקרה בישראל. זה נראה כמו ניצחון כולל לנתניהו, שהוא בחור נהדר', אמר הנשיא. 'ועכשיו הם חוזרים לבחירות. זה רע, הם לא צריכים את זה. יש להם מספיק מהומה שם, מספיק קשיים'".

(מעריב, 3.6)

ההשכלה גבוהה בשירות המלחמה

"נחנך מרכז המחקר והפיתוח של חברת רפא"ל בפארק ההיי-טק של אוניברסיטת בן גוריון. מנכ"ל רפא"ל ציין כי המרכז החדש מעסיק כיום כ-15 חוקרים, רובם ככולם מאוניברסיטת בן-גוריון, והיקף המועסקים יגדל לעשרות בתוך שנתיים".

(הודעת דובר אונ"ב גוריון, 1.6)

מדינת הלכה? די להם באתנוקרטיה

על מינויו של אמיר אוחנה לשר המשפטים והכיסאולוגיה בימין הקיצוני

מאת יוסף לאור

בכחינת קו אדום. הפערים האידאולוגיים בין פרץ לסמוטריץ' אינם רבים (גם אם קיימים), אך פרץ אינו מכתת רגליו לאולפני טלוויזיה ומתרכב ברצונו "להחזיר את ישראל לתקופת דוד ושלמה". פרץ נחשב "ערכי", ואילו סמוטריץ' "קיצוני".

כמעט 48 שעות טרם מינויו של אוחנה, צייץ נתניהו (3.6): "לא תהיה מדינת הלכה". בלחיצת כפתור הוא הצית קרב חילופי האשמות בימין. במובן זה נתניהו בהחלט צודק: הימין הקיצוני (החילוני) לא יאפשר לימין הקיצוני (הדתי) ולמפלגות החרדיות לכוון מדינת הלכה; הוא מסתפק באתנוקרטיה: "חוק הלאום", זכויות יתור ליהודים, המשך הכיבוש

וההתנחלות, סיפוח זוחל וסיכול השאיפות הלאומיות של העם הפלסטיני.

בינתיים, במחנה שממין לליכוד ולליברמן, מסתמנת אנדרלמוסיה. איחודים, פיצולים ומשחקי כיסאות החלו ויימשכו מעתה ועד סגירת הרשימות. בימין הקיצוני יעשו מאמצים כבירים להשגת ששת המנדטים (יותר מ-256 אלף קולות) של הימין החדש ושל זהות שאבדו תחת רף אחוז החסימה שקבע הימין. ואולם, איש אינו ממהר לוותר על מקומו.

לפי דיווחים

בתקשורת המתנחלית, שוקדים בנט ופייגלין על הקמת בלוק שיכלול את הבית היהודי, האיחוד הלאומי, עוצמה יהודית הכהניסטית ומפלגת זהות (בראשות משה פייגלין). המחלוקת העיקרית היא לגבי ראשות הרשימה. הרב פרץ מסרב לוותר על מקומו, וכך גם סגנו סמוטריץ'. בנט ושקד, מצדם, יסרבו להיות גורמים משניים ברשימה זו.

שקד עצמה פועלת להשגת ההנהגה. מלכתחילה, הדליפו מקורביה, היא התנגדה להקמת מפלגת הימין החדש, ולאחר הבחירות לא הייתה בקשר עם בנט ואנשיו במשך תקופה. לפי אנשיה, שקד היא הדמות הפופולרית ביותר בימין הקיצוני: לפי סקר "מקור ראשון", 40% מהציבור הציוני-דתי מעוניינים כי היא תוביל את האיחוד המורחב של מפלגות הימין הקיצוני. לשרת המשפטים היוצאת, כך דווח, הוצע שיריון ברשימת הליכוד. אך לפי חשיפת חדשות 12, הייתה זו שרה נתניהו שהטילה וטו על הצטרפותה המחודשת למפלגה. בתגובה, כינו גורמים בבית היהודי את שקד "ציפי לבני של הימין".

אך עם מנהיג זה או אחר בראשו, ימשיך הימין הקיצוני לדגול ברעיון הסיפוח, בגזענות, בכפייה דתית ובערעור הסדר הדמוקרטי ויזין את תהליכי הפשיזציה המואצים בישראל.

ח"כ אמיר אוחנה (הליכוד) מונה בשבוע שעבר (5.6) לתפקיד שר המשפטים. שוב מתגמל ראש הממשלה בנימין נתניהו את משרתיו הנאמנים בליכוד. יש ותיקים ומנוסים מאוחנה במפלגה, יש אולי "מתאימים" ממנו בעיני אנשי הימין, אך אין נאמנים ומסורים כמוהו למנהיג – המוכנים לשכב על הגדר עבור החשוד בשחיתות ובהפרת אמונים מעל לכל במה אפשרית.

אוחנה, כזכור, היה הראשון להתייצב באולפני הטלוויזיה ולהגן על נתניהו כאשר נחתמה עסקת הטיעון עם ארי הרו, וכאשר הודיע היועמ"ש על כוונתו להעמיד לדין את רה"מ.

כך הממוקם 20 ברשימת הליכוד הקדים רבים מהבכירים ממנו הרואים בעצמם ראויים לתיק בכיר: יובל שטייניץ, ציפי חוטובלי, צחי הנגבי, אופיר אקוניס, זאב אלקין, ניר ברקת, יריב לוין וגדעון סער.

אך אל לנו להתייחס בביטול לרפורמות המתוכננות של אוחנה רק משום היותו משרת נאמן של האדון נתניהו. אוחנה הוא מינוי מסוכן גם מעבר לסוגייה של תיקי נתניהו: הוא ליברטריאן אדוק ואחד הפעילים העקביים

ביותר למען הקלות בנשיאת נשק אישי (הוא יו"ר השדולה לעיצוב מדיניות נשיאת כלי ירייה בישראל).

"לא צריך להזדעזע מהרעיון של אי-ציות לפסיקה של בית המשפט העליון", אמר שר המשפטים הנכנס בריאיון במאי 2018 לאתר "זווית אחרת". בריאיון אחר ("הארץ", ספטמבר 2017) טען כי המוסלמים לוקים ב"רצחנות תרבותית" וכי "לא על כל כתב אישום ראש ממשלה צריך להתפטר".

המאוכזב העיקרי מהמינוי הוא ח"כ בצלאל סמוטריץ' (איחוד מפלגות הימין). שטען כי נתניהו הפר את הבטחתו למסור לו את תיק המשפטים. שוב עולים קולות מוכרים מהצינות הדתית: "נתניהו לוקח אותנו כמובן מאליו". מוטב זה עשוי למלא תפקיד משמעותי בקמפיין הבחירות של מפלגות הימין המתנחלי.

יש לזכור גם את ההסכם בין האיחוד הלאומי לבין הבית היהודי: הרב רפי פרץ מהבית היהודי יהיה יו"ר הרשימה, אך בצלאל סמוטריץ' מהאיחוד הלאומי יחזיק בתיק בכיר יותר. אלא שנתניהו משחק לפי כללים אחרים, ואת תיק החינוך הוא מתעתד להציע דווקא לפרץ. בצלאל סמוטריץ' עבורו הוא

החיים על פי סמוטריץ'

שלטון העם? יותר כמו שלטון

התורה. נשים? לא יכולות

לשרת עם גברים. אפליה נגד

להט"ב צריכה להיות מותרת

בחוק, מצעדי הגאווה לא.

וערבי שלא יקבל את גורלו

כנחות ליהודים, "צה"ל ידע איך

לטפל בו" - כולל הרג נשים

וילדים, אם צריך.

בסמוך, במהלכה ח"כ איימן עודה נפצע בראשו מירי כדור ספוג. המשטרה הכחישה אז כי עודה נורה וטענה כי נפגע מאבנים שיידו מפגינים.

לפי התחקיר, מח"ש לא מסרה לנציגיו של חבר הכנסת שלושה סרטונים שצילמו השוטרים שהיה בהם לשפוך אור על האירוע. אחד הסרטונים פורסם בשנה שעברה בערוץ 10, אך הוא נחתך כך שחסרות בו השניות שבהן עודה נפגע. לפי העורכים, בתמלול החקירה חסרים החלקים שבהם השוטרים שנכחו נשאלים על הפגיעה בעודה.

נציגי צבא מיאנמר נכחו בתערוכת נשק בתל אביב

למרות קביעת האו"ם באחרונה כי צבא מיאנמר ביצע מעשי טבח המוניים בבני מיעוט הרוהינגה במדינה, ולמרות אמברגו נשק של האיחוד האירופי על המדינה, השתתפו (4.6) נציגי צבא מיאנמר בתערוכת נשק בגני התערוכה בתל אביב. לפי חשיפת האתר "שיחה מקומית", נכחו נציגי הצבא בתערוכת הנשק ISDEF בה הציגו חברות ישראליות ובינלאומיות את סחורתן לנציגים מעשרות מדינות – נשק, לוחמת סייבר, מערכות הגנה וציוד נלווה לצבא. באותו שבוע הניח ח"כ עופר כסיף (חד"ש) הצעת חוק לפיקוח על הייצוא הביטחוני של ישראל. בהצעתו כותב כסיף, כי צריכה לקום ועדה מוסמכת שתדון מחדש בכל רישיון לחברה המייצאת נשק ואמצעים צבאיים נלווים. אותה רשות לא תעניק אישורים לייצא נשק למדינות המבצעות הפרות של זכויות אדם, ושרי הביטחון והחוץ יפרסמו באופן תדיר (לפי חוק חופש המידע) את רשימת המדינות המנועות מקניית נשק.

ח"כ תומא-סלימאן: "עשרות מקרי רצח עדיין לא פוענחו"

המשטרה הודיעה על פענוח רצח נג'לאא אל-עמורי, תושבת לוד בת 19. גופתה אותרה באפריל סמוך לתל חדיד באזור יער בן שמן. הפרקליטות מתכננת להגיש כתב אישום בגין רצח נגד אחיה, מוחמד אל-עמורי (30). הוא שוהה במעצר בחודש האחרון. נוסף לאל-עמורי, נרצחו שש נשים מתחילת השנה, שתיים מהן מלוד: ויואן קמינסקי (65), שמתה לאחר שבנה תקף אותה, ודיאנה אבו קטיפאן. מלבדן נרצחו סוזן ותד מבאקה אל-גרבייה, סואר קבלאוי מאום אל פחם, לילי פרג מסידני ואחותה פרחיה סרוסי מרחובות.

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) הגיבה לפענוח הרצח והדגישה: "הקלות בה אנשים מחליטים לגזול את חייהם של אחרים ושל אחרות מחרידה, ויש לפעול על מנת להרתיע רוצחים בפורטנציה. המשטרה עשתה במקרה זה את המוטל עליה ואת המובן מאליו.

"עם זאת, עשרות תיקי רצח של נשים, ובמיוחד בחברה הערבית, טרם פוענחו הגיעה העת לגייס ולנצל את כל היכולות הטכנולוגיות של המשטרה לטובת פענוח תיקי רצח, ובמיוחד בחברה הערבית, וכדי להעניש את הרוצחים שעדיין מתהלכים חופשי בינינו".

שוטרים ירו למוות ביעקוב מוסא אבו אל-קיעאן ופצעו את ח"כ איימן עודה בראשו

תיעוד חדש מאום אל-חיראן

הפרק המסכם בתחקיר על פינוי הכפר אום אל-חיראן ב-2017 – שבמהלכו נהרגו תושב המקום יעקוב מוסא אבו אל-קיעאן והשוטר ארז עמדי לוי – פורסם בשבוע שעבר (4.6). התחקיר מראה לראשונה תיעוד ממצלמות הגוף שנשאו השוטרים במקום, שניות לאחר שאבו אל-קיעאן נורה ורכבו דרס את השוטר לוי.

התחקיר, שערך מרכז Forensic Architecture בראשות פרופ' אייל ויצמן מאוניברסיטת גולדסמית' בלונדון, הצליח חומרים ממצלמות השוטרים, מתיעוד העיתונאים ופעילי השמאל שנכחו בפינוי, וכן מצילומי המסוק המשטרתי. ההצלבה תומכת בהערכות מח"ש והשכ"ב, לפיהן הדריסה לא הייתה פיגוע טרור. כן מאשש התחקיר את גרסתו של ח"כ איימן עודה (חד"ש), שמסר כי נפגע מכדור ספוג שירה לכיוונו אחד השוטרים. התחקיר יוצג עד חודש ספטמבר במוזיאון "וויטני" בניו יורק.

בסרטון החדש שנחשף נראה הרכב של אבו אל-קיעאן מאבד שליטה ונוסע במהירות לאחר שהוא נורה, כשברקע נשמע מספר רב של יריות. רק כעבור כמה שניות נעצר הרכב ונשמעת צפירה ארוכה. אחד השוטרים נראה פותח את הדלת ומוציא את הנהג החוצה. התחקיר חושף כמו כן ממצאים נוספים על תקרית שאירעה

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע

בדואר אלקטרוני

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח תגובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

דו"ח חמור על חירויות האזרח ברשות הפלסטינית ובעזה

המעצרים השרירותיים והעינויים נמשכים

מחאה על משבר החשמל במחנה הפליטים ג'באליה בעזה ב-12 בינואר 2017. אחד המפגינים אוחז בשלט עליו נכתב בערבית: "אנחנו רוצים חשמל". באותו יום עצרו כוחות הביטחון של חמאס עשרות ממתתפי ההפגנות (צילום: מחמוד אבו סלמה)

כל העבירות האלה, המנוסחות בהרחבה, משמשות לענישה בגין התנגדות בלתי-אלימה. לפי חוקרי משמר זכויות האדם, נתונים אלה אינם מייצגים נכונה את מספר המעצרים השרירותיים בפועל, שהוא גבוה יותר. לפי הנציבות הפלסטינית העצמאית לזכויות האדם, יותר מ-1,000 בני אדם נעצרו במסגרת ההפגנות שהתקיימו בחודש מארס תחת הכותרת "אנחנו רוצים לחיות".

הנציבות ציינה גם כי קיבלה 455 תלונות מפלסטינים בגדה המערבית וברצועת עזה על "עינויים והתעללות" ב-2018 ובשלושת החודשים הראשונים של 2019. 242 מהמקרים - לגבי כוחות הביטחון הפלסטיניים בגדה המערבית ו-213 מקרים - לגבי כוחות חמאס ברצועת עזה.

סיפורו של עאמר בעלושה מעזה

מנגנון "ביטחון הפנים" של רשויות חמאס עצר את עאמר בעלושה, פעיל חברתי ועיתונאי עצמאי בן 27, בבית חברו. זאת, יומיים לאחר ההפגנות הראשונות של "אנחנו רוצים לחיות", שהתקיימו ב-16 במארס ברחבי רצועת עזה. בשנים 2017 ו-2018 עצרו כוחות הביטחון את בעלושה ארבע פעמים בגין התנגדותו לרשויות חמאס או בגין ביקורת שמתח עליהן. באחת הפעמים הוא הוחזק במעצר במשך 15 יום בשל פוסט שפרסם בפייסבוק ובו שאל את ראשי חמאס: "האם הילדים שלכם ישנים על הרצפה כמו הילדים שלנו?". בעלושה אמר כי אנשי ביטחון הפנים האשימו אותו בארגון המחאה, טענה אותה הוא מכחיש. הם גם הפנו כלפיו טענה כי הוא נתמך בידי הרשות הפלסטינית. תובעים צבאיים האשימו את בעלושה ב"התנגדות למהפכה" וחזיקו בו תשעה ימים (חלקם בבידוד). הם שחררו אותו רק לקראת הסלמה צבאית עם ישראל. לאחר שהלחימה שככה, הוא הגיע למתקן מנגנון ביטחון הפנים בעיר עזה, והקצינים במקום חייבו אותו לחתום על התחייבות "לציית לחוק" ושחררו אותו מבלי להתייחס כלל לאישומים.

הארגון הבינלאומי, משמר זכויות האדם, פרסם לאחרונה דו"ח לפיו הן הרשות הפלסטינית בראשות פתח בגדה המערבית והן רשויות חמאס ברצועת עזה - עוצרות באופן שרירותי מבקרים ומתנגדים לא-אלימים.

הרשות הפלסטינית הודתה, כי בין החודשים ינואר 2018 למארס 2019 היא עצרה יותר מ-1,600 בני אדם בגין מחאות לא אלימות, ואילו רשויות חמאס עצרו יותר מ-1,000 בני אדם במהלך ההפגנות הלא-אלימות נגד שלטון בחודש מארס 2019 לבדו.

לדברי אריק גולדשטיין, סגן מנהל חטיבת המזרח התיכון וצפון אפריקה בארגון: "המחלוקות המרות בין הרשות הפלסטינית לחמאס קיימות, אך שתיהן שותפות לגישה הדוגלת בריסוק המחאה [...] מנהיגים המחזיקים בשלטון כבר יותר מעשור ללא בחירות צריכים, לכל הפחות, להקשיב לביקורת ולא להעניש בעקבותיה".

בפגישה עם עיתונאים באפריל האחרון, ימים ספורים לפני הקמת הממשלה הפלסטינית החדשה, הבטיח מוחמד שתייה, ראש הממשלה הפלסטיני, להגן על חופש הביטוי.

גם רשויות חמאס חזרו והצהירו על מחויבותן לאמנות הבינלאומיות לזכויות האדם. ואולם, לדברי ארגון זכויות האדם, "כדי להפסיק את ההפרות השיטתיות יש לתרגם הצהרות מוכרות אלה למעשים, ולמצות את הדין עם מבצעי ההפרות".

הרשות הפלסטינית מסרה, כי ב-2018 ובשלושת החודשים הראשונים של 2019 עצרו כוחות הביטחון שלה 65,415 אזרחים בגדה המערבית. רשויות חמאס מסרו כי באותה תקופה הן עצרו 4,235 מתושבי הרצועה. הרשות הפלסטינית דיווחה על החזקת 1,134 איש במעצר נכון ל-21 באפריל, בעוד שהחמאס החזיק לדבריו ב-1,885 איש נכון ל-23 באפריל.

הרשות הפלסטינית מסרה כי במהלך פרק זמן זה עצרו משטרתה ומנגנון הביטחון המסכל שלה 1,609 בני אדם בגין "העלבת בכיר" ו"חרחור סכסוכים בין פלגים". שני סעיפי אישום אלה מגדירים למעשה התנגדות לא-אלימה כעבירה פלילית.

הרשות אמרה עוד, כי במהלך 2018 הגישו תובעיה אישומים נגד 815 אנשים מתוקף "חוק הפרסומים הדיגיטליים", המגביל פרסומים ברשתות החברתיות. כמו כן, ציינה הרשות כי במהלך אותה תקופה עצרו כוחות הביטחון שלה 752 בני אדם בגין פרסומים בתקשורת המקוונת. לפחות חלק מהמעצרים ומהאישומים הללו היו בגין ביקורת או התנגדות לרשות הפלסטינית או לאנשיה, שבוטאו בדרכים לא אלימות. יצוין שהארגון הבינלאומי תיעד עשרות מעצרים בגלל אותן הסיבות בשנים 2016 ו-2017.

במקרה שאירע בינואר 2019, עצר מנגנון הביטחון המסכל של הרשות הפלסטינית את העיתונאי יוסף פקיה מחברון וחקר אותו על זיקתו הפוליטית ועל פוסט שפרסם בפייסבוק, ובו פירט את כל התפקידים שממלא אחד מבכירי הרשות.

רשויות חמאס מסרו, כי בין החודשים ינואר 2018 למארס 2019 הן העמידו לדין 24 בני אדם בגין העלבת אנשים בהתבסס על פרסומים בתקשורת החברתית, 15 בני אדם בגין "פגיעה באחדות המהפכנית" ו-27 בני אדם בגין "שימוש לרעה בטכנולוגיה".

שיחה עם דובר המפלגה הקומוניסטית הסודאנית:

עלינו להפיל את המשטר הצבאי

המחאה ההמונית לא רק שמרה על המרץ שלה, אלא אף התרחבה וחיידדה את בהירות מסריה.

אילו כוחות נמנים עם המחנה המהפכני?

את המחנה המהפכני מרכיבים הכוחות הרדיקליים בקרב מעמד הפועלים, האיכרים והאינטליגנציה המהפכנית. המחנה כולל גם את הכוחות הדמוקרטיים והסוציאליסטיים בקרב הסטודנטים, ארגוני הנוער וארגוני הנשים.

המפלגה הקומוניסטית של סודאן מקדמת בברכה את שיתוף הפעולה עם הפלגים הרדיקליים של תנועת השחרור הלאומי של סודאן, בראשות עבד אל-והיד, ופלגים מקבילים הנמנים עם תנועת השחרור העממית של סודאן בהנהגת אל-חילו.

המפלגה מקיימת גם שיתוף פעולה הדוק מאוד עם ברית האיגודים המקצועיים הסודאניים, ורבים מפעילי האיגודים המרכזיים הם חברים במפלגה.

מה טיב הקשר בין תנועת המחאה הנוכחית

לסכסוכים מזוינים קודמים במדינה?

אחת הדרישות של תנועת המחאה היא לסיים את המלחמה בדארפור ולהכיר בזכויות של תושבי החבל. למעשה, עמי מערב סודאן, דארפור, קורדופאן והנילוס הכחול, עומדים בחזית המאבק נגד המשטר. הפתרון לסוגיות המיעוטים הלאומיים, ובייחוד השאלה הדארפורית, יינתן במסגרת חוקה שתנסח ממשלת המעבר העתידית.

איזה תפקיד תמלא המפלגה הקומוניסטית

בממשלת מעבר? מה יהיו אתגריה המרכזיים?

המפלגה הקומוניסטית הסודאנית הייתה שותפה בניסוח תכנית שאימצו כוחות האופוזיציה כמדיניות לפתרון הבעיות הנובעות מ-30 שנות שלטונו הרודני של עומר אל-בשיר.

כמו מפלגות וארגונים אחרים, המפלגה תמנה את מועמדיה לממשלת המעבר ותהא מיוצגת במועצה המחוקקת, אשר תפקח על ביצועי ממשלת המעבר העתידית.

המפלגה ממלאת את תפקידה בתהליכים המהפכניים הנוכחיים והיא גאה לציין, כי ההמונים מכירים בתפקידה החשוב בשינוי. בשל כך, צעירים רבים נוהרים עתה למפלגה.

אל לנו לשכוח כי המטרה העיקרית של המפלגה הקומוניסטית היא להמשיך במאבק בשלטון הצבאי; לפרק ולחסל את המשטר הדיקטטורי; ליצור את הבסיס להשלמת המהפכה הדמוקרטית הלאומית; ולסלול את הדרך לבניית סוציאליזם.

איזה יכולים כוחות מתקדמים בעולם לתמוך בכם?

אנו קוראים להגברת הסולידריות הבינלאומית. יש להזכיר כי הסולידריות הבינלאומית תרמה לסילוקו של אל-באשיר, זירזה שחרור אסירים פוליטיים, וגרמה לכמה ממשלות באיחוד האירופי להצהיר על תמיכה במאבקנו העממי.

השלב הנוכחי במאבקנו הוא עקירת המשטר הצבאי. זה המבחן שיקבע אם המהפכה תנצח או תפסיד. לכן הלחץ על ממשלות באירופה, בארה"ב, בקנדה ובאפריקה חשוב מתמיד. הפצת מידע על המאבק שלנו בהחלט משפיעה על דעת הקהל.

לקראת השביתה הכללית שהחלה בסוף השבוע האחרון, פרסם האתר "חדשות השחרור" ריאיון עם פתחי אל-פלדל, חבר הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסודאנית ודובר המפלגה. כתב האתר שוחח עמו על התהליך המהפכני המתמשך בסודאן וההתפתחויות במדינה לאחר הדחת הרודן עומר אל-באשיר וסיום שלטונו שנמשך יותר מ-30 שנה.

איך מתקדם המו"מ בין הכוחות העממיים לבין

הכוחות הצבאיים? האם ייתכן שתכונן ממשלת

מעבר בעתיד הנראה לעין?

נכון לעכשיו, לא הצליחו שני הצדדים להגיע להסכם. המחלוקת העיקרית היא לגבי זהות יו"ר המועצה הנשיאותית, ובשאלה איזה צד יחזיק ברוב חברים – העם או הצבא.

מחלוקת זו היא מהות ההבדל בין שתי גישות אופוזיציוניות שונות. קיים פער בין המדגישים את חשיבות פירוק המשטר הישן וחיסולו, לבין אלה המסתפקים בהדחתו של אל-בשיר, ומוכנים לחלוק את השלטון עם הצבא ושרידי המשטר הישן. שתי עמדות אלה מתקיימות במקביל בקרב כוחות האופוזיציה הרחבים.

המפלגה הקומוניסטית רואה סכנה בהשלמה עם המשטר הצבאי, ומכנה גישה זו "פרויקט הנחיתה הרכה". אנו מזהירים מפני שיתופן של כמה מקבוצות האופוזיציה, תוך שמירה על מדיניות ניא-ליברלית המותירה את סודאן תלויה בהון הבינלאומי. עלינו להפיל את המשטר הצבאי, ולא להשלים עמו.

הגנרלים למעשה הקריבו את מנהיגיהם הבכירים יותר כדי להציל את צוואריהם שלהם, וההפיכה נעשתה בתיאום בין ההנהגה הצבאית המקומית לבין המעצמות האזוריות, ובראשן מצרים וסעודיה.

זה המקום להודיע, כי האיגודים המקצועיים והמפלגה הקומוניסטית יפתחו בקרוב בשביתה כללית ויקראו לאי-ציות אזרחי השלטון המעבר הצבאי עד שהמהפכה תשיג את כל מטרותיה, ובראשן - כינון ממשלה דמוקרטית ועממית.

ב-13 במאי הותקפו המונים בעת מחאה מול מפקדה

צבאית בבירה ח'רטום. מי עמד מאחורי ההתקפה?

איך היא השפיעה על ההתגייסות העממית?

כל הראיות מצביעות על כך שהיו אלה גורמים עברייניים החברים במיליציות האסלאמיסטיות. למרות גינויי הצבא, איש לא נעצר ומכאן שלא הועמד לדין. המסקנה - ההתקפה נסתייעה בשתיקה רועמת של גורמים בכירים בצבא.

כוחות ההון המקומי והבינלאומי מובילים ומנווטים את פעילות השלטון הצבאי. אלה הם שרידי המשטר הישן, המיוצגים בבירוקרטיה של המדינה ובפיקוד העליון של כוחות הביטחון. הכוחות שתכננו את הפיגועים וסייעו להם לבטח חשבו כי הם יפיקו מכך תועלת.

ואולם, ההפגנות ההמוניות נמשכות. ב-23 במאי התארגנה בכיכר הפגנת המונים שהותקפה. היא נערכה תחת הסיסמאות: "חופש, שלום, צדק" ו"השלטון האזרחי הוא בחירת העם".

אחרי כמעט שישה חודשים של הפגנות עוצמתיות, שביתות ופעולות המוניות אחרות, אנו יכולים לומר בבטחה כי תנועת

מעמד, הגמוניה, דמוקרטיה: תובנות על 'מה לעשות עכשיו'

דמוקרטיה. חנין טוען כי אין סוציאליזם בלי דמוקרטיה, ופילק מוסיף כי הדמוקרטיה איננה מלאה ללא סוציאליזם. הם טוענים כי הסוציאליזם אינו מתכוון נתון. חנין משתמש בביקורת של רוזה לוקסמבורג על לנין, טרוצקי וסטאלין וקובע, כי בבריה"מ הבעלות הציבורית על אמצעי הייצור הייתה פורמלית בלבד, ואילו הכוח רוכז בידי שכבה צרה ששללה זכויות אדם בסיסיות (כמו שביתה והתאגדות).

מצד שני, מבקרים חנין ופילק את הסוציאלי-דמוקרטיה על נטישת המחויבות לחזון סוציאליסטי עקב אימוץ פוליטיקה ניאו-ליברלית ("הדרך השלישית"). מפלגות שמאל מתמקדות, לדעתם, בבחירות ובפרלמנטריזם ומזניחות את הפעילות השוטפת בזירות החברתיות לטובת עמותות, שמבנן ומימוןן בעייתיים. הם טוענים שהשמאל הרדיקלי מאמץ פוליטיקת זהויות המעודדת התבדלות במקום לבנות תנועה רחבה לשינוי מערכת. הספר אינו מבהיר באיזה שמאל מדובר. פילק משתמש במושג "הגמוניה" של גראמשי תוך נטרול המשמעות המעמדית של המושג. במקום מאבק מעמדי, הדגש אצלו הוא וובריאני: קונפליקטים שיכולים להיות רב-ממדיים, ולא רק מעמדיים. שימוש כזה בגראמשי עשתה הקבוצה "למנהיגות יהודית" של פייגלין. באופן זה הופך המושג טכני, ומבטא מצב של השגת עמדה אידיאולוגית מובילה בידי

קבוצה קטנה בתוך המון. כך הופך המושג הגמוניה תואם המושג הפופוליסטי "העם" ("העם דורש צדק חברתי" או "העם נגד הממשלה").

מול הפופוליוזם הימני המבוסס על טוהר דם, שנאת זרים וגזענות, חנין ופילק מעלים את מושג העם במשמעות שהייתה לו באביב הערבי או במחאה החברתית: העם נגד האליטות (אנחנו ה-99%). זאת, בדומה לשנטל מוף הכותבת על פופוליוזם שמאלי כתשובה לפופוליוזם הימני.

אני מודע לכך שביקורת קצרה זו אינה עושה צדק עם הספר, שיש בו הרבה יותר. הספר מתאר במושגי הגמוניה כמה מהמאבקים החברתיים הגדולים שהתרחשו בישראל: המאבק המזרחי, תנועת השלום, המחאה נגד מלחמת לבנון, המחאה החברתית, "עיר לכולנו", המאבק נגד הגירוש ובעד דרום ת"א, תנועת עומדים ביחד. הוא מנסה גם להפיק תובנות מהמאבקים הגדולים שהתרחשו בדרום אמריקה ובאירופה.

אבישי ארליך

מה לעשות עכשיו / דב חנין ודני פילק

טפרי עליית גג, ידיעות אחרונות, 2019

כשסיים ד"ר דב חנין את הקדנציה בכנסת מטעם חד"ש, הוא הבטיח שיהיה חלק מתנועה פוליטית-חברתית. עבר זמן קצר, וקיבלנו את הסרט "החבר דב" בבימוי ובהפקתו של ברק הימן. הסרט המרתק הוקרן בפסטיבל "דוקאביב" וממלא אולמות בקולנוע לב. הוא מתאר בחיבה ובהערצה את דמותו המיוחדת של חנין, את דעותיו ואת פעילותו. הסרט אמנם עוסק בעבר, אך נעשה לקראת השלב הבא בפעילותו.

במקביל, ראה אור הספר "מה לעשות עכשיו", שכתב חנין במשותף עם דני פילק, רופא, פעיל חברתי ופוליטי (חבר הנהלת מרצ לשעבר) ופרופ' לפוליטיקה ולממשל באוניברסיטת ב"ש. בספר שני חלקים: הראשון כללי, והשני מתמקד בישראל. רבים מתכני הסרט חוזרים גם בספר, אולם במפורט יותר. לצערי, לא אוכל להתייחס לכל העושר האמפירי והתוכנות המעניינות שבספר, ולכן אציע קריאה אחת.

המחברים בחרו לספרם כותרת יומרנית: במקורו היה זה שמו של הספרון שפרסם לנין ב-1902 ובו התווה לראשונה את תפישתו לגבי התעמולה והארגון הדרושים. שנה אחר כך, היה ספרון זה הבסיס הרעיוני של הבולשביקים ושל ניתוקם מהמנשביקים, ולראשיתה של המפלגה הקומוניסטית של רוסיה. ובכן, האם אפשר כך להקים תנועה חדשה כיום? בלי לנסות אי אפשר לדעת, אבל גם לניסיון יש מחיר.

אין ספק שבשעת חירום היסטורית זו נחוצה מסגרת רחבה להגנה על מרחב הדמוקרטי המצטמק, לפתרון מוסכם של הסכסוך, למאבק בלאומנות ובגזענות המתגברות, באי השוויון, בפערים בין ההון לעובדים, בין יהודים לערבים, בין גברים לנשים, בין אשכנזים למזרחים, בין מרכז לפרפריה, ולהגנה על הסביבה. על כך אין ויכוח.

מוסכם על הכל גם שהשדה הפוליטי מפורק לקבוצות זהות, וכי קיימים צורך וקושי לשזור יחד קבוצות זהות ואינטרסים שונים, כדי להוביל מאבק רחב משותף של קבוצות חברתיות שונות (Intersectionality, "דיכויים צולבים").

הצורך לשזור יחד מורכבויות אלה מעלה את השאלה, איזה מכנה משותף, מושגי וערכי, ישמש כשירדה שסביבה צריך ללפף את השונויות. בחד"ש ובמק"י, כתנועות מרקסיסטיות, המושגים המארגנים הם "מעמד" ו"סוציאליזם".

אצל חנין ופילק, בהשפעת ארנסטו לקלאו ושנטל מוף, המושג המרכזי הוא "דמוקרטיה". כך הם ממשיגים השתתפות שווה של כל האזרחים בקבלת החלטות כלכליות וחברתיות. המשגה חדשה זו היא גם דרך לדגל מעבר לתדמיות מיושנות של השמאל. מושג הדמוקרטיה הוא פלטפורמה לביקורת הסוציאליזם שהיה בבירית המועצות וגם לביקורת הסוציאלי-

52 שנה לכינוש

בית פתוח לתרבות אדומה

פעילי מק"י וחד"ש בירושלים הודיעו באופן רשמי וחגיגי על פתיחתו המחודשת של מועדון אלכסנדר פן (הממוקם ברחוב כורש 14 בעיר) לקהל הרחב. המקום, כך לפי מזכיר הסניף אורן פלד, ישמש "בית פתוח לתרבות בעלת אופי סוציאליסטי". ייערכו בו אירועים פוליטיים, חברתיים ותרבותיים (ר' מודעות בעמוד זה). המועדון קרוי על שמו של המשורר הקומוניסטי הנודע, שבאפריל האחרון ציינו מלאות 47 שנים למותו.

דיון: תקשורת ואקטיביזם בעידן של גזענות ופופוליזם

יעצת התקשורת רעות מור בשיחה עם בנק"י ת"א
יום ד', 12 ביוני, 18:00, אחד העם 70, ת"א

דיון והקרנה: כדורגל תחת דיכוי

היציע האדום, ארגון אוהדי הפועל קטמון י-ם, מזמין להקרנת הסרט הטורקי "איאקטימי" המתעד את מאבק אוהדי בשיקטאש בשלטון הדיכוי הרודני של הנשיא ארדואן
יום ה', 13 ביוני, 19:00, כורש 14, ירושלים

טרריום: תערוכה של שלי רייך

תערוכת ציור של האמנית שלי רייך תוצג בגלריית הגדה השמאלית ותינעל ב-13 ביולי
פתיחה: יום ה', 13 ביוני, 20:00, אחד העם 70, ת"א

חד"ש ירושלים: דיון פמיניסטי

בהשתתפות ח"כ עאידה תומא-סלימאן, דרור שדות, אנה קליימן ורון שוהם
יום ג', 18 ביוני, 20:00, כורש 14, ירושלים

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

קאלודן - פיטר ווטקינס

1964, אנגליה (אנגלית; כתוביות באנגלית)
מוצ"ש, 15 ביוני, 20:00, אחד העם 70, ת"א

משמרות מחאה התקיימו בירושלים, בתל אביב-יפו, בחיפה ובקיבוץ גן שמואל לציון מלאות 52 שנים לכיבוש הישראלי בגדה המערבית, בעזה, בירושלים המזרחית וברמת הגולן. המחאות התקיימו בהשתתפות פעילות תנועת נשים בשחור ופעילי חד"ש, מק"י ובנק"י. במשמרת בכיכר פריז בירושלים השתתפו חה"כ עאידה תומא-סלימאן ועופר כסיף, וחברי הכנסת לשעבר מוחמד ברכה ועסאם מח'ול (חד"ש). ארגון זכויות האדם בצלם השיק לרגל המועד פרויקט מפות אינטראקטיבי חדש: "משול והפרד". הפרויקט ממחיש את האמצעים השונים בהם נעזרו ממשלות ישראל כדי לנגוס במרחב הפלסטיני במרוצת העשורים החולפים. עוד מראה אוסף המפות המקוון, כיצד ריסקה ישראל את הגדה המערבית הכבושה ליחידות שטח מצומצמות ומנותקות זו מזו (בדומה לבנטוסטנים בדרום אפריקה בתקופת האפרטהייד), והפרידה בין פלסטינים מאזורים שונים, כמו גם בין פלסטינים לבין מתנחלים ישראלים.

שבוע המאבק בהעסקה קבלנית באוניברסיטאות

תאי חד"ש באוניברסיטאות ובמכללות השתתפו באירועי שבוע המאבק למען העסקה ישירה במוסדות להשכלה גבוהה. אירועי המחאה החלו השבוע (11.6) ויימשכו גם בשבוע הבא. יזמה אותם הקואליציה להעסקה ישירה. מתאי הסטודנטים של הקואליציה נמסר: "לכולנו מטרה אחת – להעביר את עובדות ועובדי הניקיון, בזכותם אפשר להיכנס לכיתות ולמעבדות מדי יום, מהעסקה קבלנית נצלנית להעסקה ישירה והוגנת". יצוין כי עובדי ועובדות הניקיון במרבית האוניברסיטאות והמוסדות האקדמיים מועסקים באופן קבלני וסובלים מתת-תנאים. הם נאבקים לחיסול צורת העסקה פוגענית זו. אוניברסיטת חיפה הייתה הראשונה להעסיק את עובדי ועובדות הניקיון שלה ישירות. מהלכים דומים התרחשו בסמינר הקיבוצים, במכון ויצמן, במכללת תל-חי, במכללת אורנים ובמכון ון ליר.